

[Aksel Larsen.]

ningens boligforhold og levevilkår forbedres. Også dette er et krav, der er rejst bl. a. fra kongressen i Dansk Arbejdsmands- og Specialarbejder Forbund, og det særlige ved situationen er, at arbejderne har vilje til at sætte magt bag kravene, hvis de, der styrer land og rige, ikke er modtagelige for sund fornuft.

Endelig: socialistisk politik og målsætning er blevet sået på dagsordenen af fagbevægelsen. Fagbevægelsen har længe nok indordnet sig under socialdemokratiets mere og mere borgerligt prægede politik, men nu vokser forståelsen for, at den kapitalistiske samfundsordning ikke blot er uretfærdig og i sit grundlag strider mod den samfundsmæssige produktion, men at tiden er inde, hvor man taler strukturændring og lader handling følge på ordene. Dette viser, at det parti, jeg repræsenterer her i folketinget, socialistisk folkeparti, er i fodslag med de brede arbejdermasser, når det i sin programudtalelse fra den stiftende kongres — det var i juni måned — siger, at det vil arbejde for at rejse en folkebevægelse, der skal føre Danmark frem til socialismen. For at tydeliggøre vore hensigter og vor politik må jeg tilføje programudtalelsens ord — jeg beder den højtærede formand om tilfaldelse til et citat —:

„at i arbejdet for socialismen må vi drage lære af erfaringerne fra andre lande, men vejen til socialismen i Danmark må befolkningen selv bestemme. Arbejdet for fornyelse i vort lands politik og for socialismen skal gøres på den danske virkeligheds grund uden skematisk efterligning af metoder, der har været benyttet i andre lande med andre forudsætninger.“

De begivenheder og strømninger i arbejderbevægelsen, jeg her har henvist til, modsiger jo regeringens officielle opfattelse af, at ikke blot går det så godt, men at alle er tilfredse og ingen tænker på strukturændring af samfundet eller fornyelse i dansk politik. Når vi nu, måske for næstsidste gang, skal gøre status for en regeringsperiode, kommer man heller ikke uden om, at roret må lægges om.

Hvad fortalte man befolkningen, og hvad gjorde man i 1957 umiddelbart efter denne trekantede regerings dannelse? Man for-

talte, at Danmark nærmest stod på ruinens rand, at valutasituationen var fortvivlet, og at befolkningens forbrug derfor måtte begrænses. Og overtydet om, at det gjorde befolkningen ikke frivilligt, pålagde man en række forbrugsbegrænsende foranstaltninger i form af indirekte skatter, pristalsforfalskning o. s. v. Siden da er vi kommet ind i en konjunktur, som næsten synes at gøre visse folk bange, og valutabalancen er blevet forbedret med 2 milliarder, således at Danmark nu har et valutatilgodehavende på næsten 13¼ milliard kr. i udlandet.

Det er menneskeligt, at regeringen gerne vil hævde, at det skyldes dens velsignelsesrige politik og navnlig de forbrugsbegrænsende love af 1957, at stillingen har ændret sig sådan. At det skyldes forholdene på verdensmarkedet parret med dansk industri og landbrugs dygtighed, forekommer ganske vist adskilligt mere sandsynligt. Men under alle omstændigheder må det være berettiget at spørge regeringen og regeringspartierne: når nu den begrundelse, man i juni 1957 gav for nedskæringerne, totalt mangler i dag — og for den sags skyld har manglet længe — hvorfor opretholder man så nedskæringslovene af 1957? Hvorfor går man så oven i købet videre? Ja, for nationalbankens diskontoforhøjelse er jo en yderligere prisfordyrende og forbrugsbegrænsende foranstaltning, som umiddelbart vil fordyre boligbyggeriet og skabe arbejdsløshed, men som i øvrigt rammer det meste af erhvervslevet.

Den forklaring, den højtærede statsminister gav i sin programtale om, at det var det stigende renteniveau, der så at sige havde tvunget nationalbanken til at følge trop, duer jo ikke. Det er et dårligt forsøg på at få folk til at forveksle årsag og virkning. Og ingen kan tro på, at det er nationalbanken, der uden om regeringen har sat diskontoen op. Ganske vist er nationalbanken ikke, hvad den burde være, en ren statsbank, men en sådan manipulation med rentefoden foretager den ikke og kan den ikke foretage uden om eller imod regeringen.

Det kan ikke skjules, at Danmark er et velstående land, og at hele situationen — også statskassens store årlige overskud taget i betragtning — muliggør ophævelse af de forbrugsbegrænsende foranstaltninger